

כי מי כתיב בקרא "אל יוציא" שיהיה משמע ממנו שבא הכתוב לאסור הוצאת משוי מרשות לרשות?!

הרי אל "יצא" כתיב, דמשמע "יציאה" אל מחוץ לתחום! (126)

הדרן עלך מבווי

פרק עושיין פסין

מתניתין:

"ביראות" הן בארות מים נובעין, הנמצאות ברשות הרבים. עומקן עשרה טפחים ורחבן ארבעה טפחים.

והרי הן רשות היחיד, ואין ממלאין מהם מים בשבת, שהרי הוא מוציא את המים מרשות היחיד לרשות הרבים.

נמצא, שלא היו עולי רגלים יכולים להשקות בהמותיהן בשבת מהבורות שהיו בדרך עלייתם.

ולכן הקילו חכמים, ואמרו, שיש דרך להתיר להם להשקות את בהמתם על ידי "פסי ביראות".

פסים אלו אינם מחיצות שלימות אלא הם עומדים בצורת זויות מסביב לבור ויוצרים בכך רשות היחיד מן התורה [עיין ציור, במבוא, ובביאורי מושגים].

אלא מעתה, הא דכתיב: "אל" תפנו אל האובות ואל חידעונים לישאל בהם". וכי תימא הכי נמי דלא לקי?! והא פשיטא דלקי!

ומשנינן: רבי יונתן לא נתכוין לחלק בין לשון "אל" ללשון "לא" לענין מלקות. אלא רבי יונתן — הכי קשיא ליה: וכי לוקין על הלאו של "אל יצא איש ממקומו ביום השביעי"?!?

והרי לאו זה לא נאמר על "יציאה" חוץ לתחום, אלא רק על מלאכת "הוצאה" מרשות לרשות. ואם כן, הוה לאו ד"אל יצא", לאו שניתן לאזהרת מיתת בית דין של הוצאה [שחייבין עליה מיתה כשאר מלאכות שבת].

וכל לאו שניתן לאזהרת מיתת בית דין, שבא הלאו להזהירו שלא יעשה כן, ולהודיעו שמתחייב מיתת בית דין [דהא אין עונשין אלא אם כן מזהירין], הרי אפילו לא התרו בו למיתה, אלא התרו בו רק למלקות [שאז אין חיוב מיתה על עבירת הלאו הזה, כיון שלא התרו בו], אפילו הכי — אין לוקין עליו!

כי הלאו הזה לאזהרת מיתה ניתן ולא למלקות.

וכיון שכן: אף אם יוציא מרשות לרשות, ויתרו בו משום לאו ד"אל יצא", לא ילקה.

ומשנינן: אמר רב אשי: האי לאו לא אתי ל"הוצאה" אלא ל"יציאה" חוץ לתחום.

דאמרינן "הוה ליה לאו שניתן לאזהרת מיתת בית דין"? והרי בלאו הכי קשה, כיון דסבירא

126. שמועה זו נתבארה על פי רש"י. אבל הראשונים תמהו על פירושו, כי למה לי הא